

KOMPROMISY MEDZI INOVÁCIAMI A TRADÍCIAMI V ENERGETIKE

Ak potápač stúpa na hladinu príliš rýchlo a nedodrží bezpečnostné prestávky, hrozí mu tzv. dekompresná choroba. Energetike, ktorú na hladinu tlačia rôzne technické a technologické inovácie, zaručuje bezpečnostné prestávky v určitej hĺbke legislatíva a regulácia. Lenže aj príliš dlhý pobyt pod hladinou môže mať rovnako deštruktívne následky ako rýchle vynorenie.

Technické a technologické výtvarnosti priťahujú ako magnet najmä zvedavé mladšie generácie. Lahko im porozumejú a hľadajú prirodzene ich uplatnenie v biznise alebo v bežnom živote. Nový vietor zavial aj do programu a diskusií minulého ročníka konferencie ENERGOFÓRUM®. Konvenčná energetika už nie je ústrednou témou. Delí sa o pozornosť s potrebami aktívneho koncového odberateľa, ktorý má na dosah cenovo dostupné zariadenia a technológie. Chce ich využiť vo svoj prospech a možno v prospech životného prostredia. Rok 2018 sa nesie v znamení obnoviteľných zdrojov energie.

OZE sa vynárajú zo stop stavu

Stop stav na pripájanie nových zdrojov trvá od decembra 2013. Jeho uvoľnenie by mala zabezpečiť dlho očakávaná novela zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a vysoko účinnej kombinovanej výroby. Ministerstvo chce vyriešiť doterajší vzniknutý deficit systému podpory, ktorý sa na konci roka 2018 očakáva vo výške približne 211 miliónov eur. Chce prijať také opatrenia, ktoré vzniku ďalšieho deficitu v budúcnosti budú predchádzať. Aktuálne je novela vo fáze vyhodnotenia medzirezortného pripomienkového konania. Predložených bolo 613 pripomienok, z toho 475 zásadných. Finálny tvar novely bude závisieť aj od výsledkov rozporových konaní medzi Ministerstvom hospodárstva a predkladateľmi pripomienok.

Zaujímavým prvkom novely je lokálny zdroj. Ide o zariadenie na výrobu elektriny z OZE, ktoré vyrába elektrinu na pokrytie spotreby odberného miesta identického s odovzdávacím miestom tohto zariadenia. Ide o úpravu, vďaka ktorej si budú môcť napríklad firmy samy vyrábať elektrinu z fotovoltaických panelov alebo veterných turbín a nebudú musieť platiť niektoré poplatky. Celkový inštalovaný výkon lokálneho zdroja v návrhu je obmedzený hodnotou 500 kW. Najviac však vo výške maximálnej rezervovanej kapacity takéhoto odberného miesta.

Mikrogridy ako ďalšia zastávka?

Legislatíva zatiaľ nepozná možnosť vzniku a fungovania spolupracujúcej lokálnej energetickej komunity výrobcov a odberateľov, tzv. mikrogrid. Zúčastneným subjektom by umožnila aj vzájomné obchodovanie s prebytkami elektriny, vyrobenými lokálnymi zdrojmi. Brooklyn Microgrid využíva na tento účel aukčný systém postavený na technológii blockchain. Odberateľ si zvolí cenu, za ktorú chce nakúpiť a výrobca zase cenu, za ktorú je ochotný elektrinu predať. „Ak dôjde k zhode, transakcia sa zapisuje do účtovnej knihy

transakcií v rámci blockchain a obchod sa uskutoční cez niektorého prostredníka, štandardnú energetickú spoločnosť s licenciou na nákup a predaj elektriny“, uvádza Libor Láznička v článku Digitálne trendy v energetike (ATP Journal 01/2018).

Elektrina sa skladovať nedá. V legislatíve

Svetovými lídrami v skladovaní elektriny sú USA, Čína a India. V rámci Európy je to Nemecko a Veľká Británia. Ide o činnosť, ktorá prináša benefity pre sústavy, výrobcov ako aj odberateľov. Tí získavajú možnosť časového posunu nákupu elektriny za nižšie ceny. Skladovanie môže pomôcť aj v dodržiavaní zmluvne stanoveného diagramu čerpaním uskladnenej elektriny. Veľké podniky ocenia elimináciu kolísania napätia v sústave, prípadne vyhnutie sa blackoutu. V slovenskej legislatíve však zatiaľ chýba definícia skladovania a jeho rôznych kategórií. Majitelia zariadení na skladovanie by pravdepodobne za súčasných podmienok platili dvojitú tarifu za spotrebu, aj za výrobu elektriny. V susednom Maďarsku sa toto znevýhodnenie podarilo čiastočne odstrániť. Rozbehli tiež projekt, zameraný na využívanie batérií na podporné služby pre prenosovú sústavu. Aj v Českej republike chce prevádzkovateľ prenosovej sústavy otvoriť dvere pre batériové systémy akumulácie elektriny pri poskytovaní podporných služieb. Zaradil ich do nového návrhu pravidiel, ktorého verejná konzultácia bola ukončená 24. mája 2018. Súčasný názor umožňuje poskytovanie služieb len parným, jadrovým, paroplynovým, plynovým, spaľovacím, vodným a prečerpávacím vodným elektrárňam.

Inovácie verzus tradície

Rovnakému tlaku, akému je vystavený sektor energetiky, čelí aj konferencia ENERGOFÓRUM®. Pre 300 návštevníkov pripravujeme vyvážený program, prednášky a diskusie. 18. a 19. októbra 2018 v Hoteli Partizán na Táloch budú inovácie strieďať tradície, miestami sa budú vzájomne dopĺňať, ale aj konfrontovať. Vzhľadom na pohyby v legislatíve bude tohtoročná konferencia určite nabitá silnou energiou.

Ing. Lucia Liptáková vyštudovala Stavebnú fakultu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Od roku 2009 pracuje v softvérovej spoločnosti SFÉRA, a.s. Viac ako 8 rokov sa venuje sektoru energetiky. V súčasnosti zabezpečuje ako manažérka pre portfólio produktov komplexnú starostlivosť o produkty spoločnosti, aj mimo sektor energetiky. Podieľa sa na stratégii rozvoja produktov a obchodnej stratégie. Je manažérkou pre projekt konferencie ENERGOFÓRUM®.

Ing. Lucia Liptáková

sféra, a.s.
www.energoforum.sk